

UCHWAŁA NR
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
z dnia

w sprawie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy**

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614, 2244 i 2340), uchwala się, co następuje:

§ 1.1. Wyznacza się Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, zwany dalej „OChK Źródła Skrwy”.

2. Położenie i opis granic OChK Źródła Skrwy określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Mapa OChK Źródła Skrwy stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykaz współrzędnych punktów załamania granicy OChK Źródła Skrwy stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów na terenie OChK Źródła Skrwy polegają na:

1) w obrębie ekosystemów leśnych:

- a) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczenie do ich nadmiernego użytkowania oraz fragmentacji,
- b) zachowanie i unaturalnianie istniejących ekosystemów leśnych,
- c) wykorzystywanie do odnowień gatunków właściwych dla danego siedliska, zaniechanie wykorzystywania gatunków obcych rodzimej florze i stopniowe ich usuwanie,
- d) ograniczanie stosowania w odnowieniach gatunków rodzimych ale będących poza granicami naturalnego zasięgu,
- e) utrzymywanie stref ekotonowych stanowiących bufor ochronny dla ekosystemów leśnych, urozmaicających krajobraz i charakteryzujących się zarazem dużą bioróżnorodnością,
- f) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne. Dążenie do odpowiedniego kształtowania i udostępniania szlaków turystycznych w celu skanalizowania ruchu i ograniczenia presji na siedliska leśne,

- g) prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej, w tym pozostawienie drzew dziuplastych i części obumarłych do całkowitego rozkładu, przy zachowaniu bezpieczeństwa,
- h) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych,
- i) zwalczaniu owadów i patogenów grzybowych zagrażających trwałości lasów metodami mechanicznymi, biologicznymi i chemicznymi zgodnie z zasadami racjonalnej gospodarki leśnej,
- j) skracanie długości granic polno-leśnych w kompleksach lasów, poprzez zalesianie przyległych terenów rolnych w oparciu o istniejące uwarunkowania i możliwości;

2) w obrębie ekosystemów nieleśnych:

- a) utrzymanie i przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów z terenów otwartych,
- b) unikanie dalszej fragmentacji łąk i pastwisk,
- c) ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne, niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych, propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenu,
- d) preferowana ochrona roślin przed szkodnikami metodami biologicznymi zamiast chemicznych,
- e) ochrona zieleni wiejskiej w postaci zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, a także parków wiejskich,
- f) zachowanie śródłąkowych i śródpolnych zadrzewień z rodzimymi gatunkami,
- g) zachowanie śródpolnych oczek wodnych, zabagnień i podmokłości,
- h) utrzymywanie terenów otwartych poprzez ograniczenie stosowania ogrodzeń mogących stanowić barierę dla migracji zwierząt oraz mogących stanowić dysonans w krajobrazie (zaleca się stosować materiały naturalne - drewno oraz kolorystykę nawiązująca do otoczenia),
- i) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych, zgodnie z wymaganiami zbiorowisk łąkowych, propagowanie gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego,
- j) wprowadzanie różnorodnych form zieleni na terenach zurbanizowanych,
- k) zwiększanie lesistości poprzez dolesienia na gruntach nieprzydatnych rolniczo;

3) w obrębie ekosystemów wodnych:

- a) zachowanie istniejących zbiorników wodnych, w tym starorzeczy oraz cieków z pasem roślinności okalającej,
- b) stabilizacja poziomu lustra wody w jeziorach,
- c) zachowanie naturalnej dostępności do linii brzegowej rzek i jezior,
- d) retencjonowanie wód dla realizacji celów ekologicznych,

e) dla ochrony przed zanieczyszczeniami obszarowymi wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień na tereny nadbrzeżne rzek oraz w bezpośredniej zlewni zbiorników wodnych;

4) inne rekomendacje:

- a) dostosowywanie nowej zabudowy do historycznie kształtowanych założeń ruralistycznych wsi, z preferowaniem stopniowego uzupełnienia zabudowy już istniejącej (unikanie rozproszenia nowej zabudowy),
- b) zachowanie drożności korytarzy ekologicznych i korytarzy migracji dużych zwierząt poprzez m. in. ograniczanie zabudowy i zwiększanie lesistości,
- c) rozwój turystyki przyrodniczej,
- d) propagowanie tradycyjnych form architektury regionalnej,
- e) odtwarzanie dawnych/historycznych funkcjonalnych układów terenów zieleni oraz parków podworskich, w tym przywracanie zadrzewień przydrożnych,
- f) ochrona lub poprawa ekspozycji obiektów zabytkowych,
- g) renowacja/rekultywacja terenów zdegradowanych,
- h) ograniczanie zabudowy letniskowej w bezpośrednim sąsiedztwie Jeziora Urszulewskiego,
- i) analiza zasadności ustanowienia ochrony rezerwatowej Jeziora Skrwilno.

§ 5. Na OChK Źródła Skrwy wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcie wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od :
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne

– z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

§ 6. Na części terenów gminy Skrwilno, które to tereny szczegółowo są opisane poprzez podanie ich punktów załamania granicy w załączniku nr 4 do niniejszej uchwały nie obowiązują zakazy o których mowa w § 5 pkt 3, 7.

§ 7. Nadzór nad OChK Źródła Skrwy sprawuje Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

§ 9. Traci moc uchwała Nr X/244/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszarów Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego, poz. 2556 i z 2018 r. poz. 2960).

§ 10. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji:

Zakres regulacji dotyczy przyjęcia uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy.

2. Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614, 2244 i 2340):

Art. 23. 2. Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, która określa jego nazwę, położenie, obszar, sprawującego nadzór, ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów oraz zakazy właściwe dla danego obszaru chronionego krajobrazu lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 24 ust. 1, wynikające z potrzeb jego ochrony. Likwidacja lub zmniejszenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa, wyłącznie z powodu bezpowrotnej utraty wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach i możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Zgodnie z art. 23 ust.2 i 3 ustawy o ochronie przyrody, projekt uchwały, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, zostanie przedstawiony Rady Gminy Sadki, Rady Miejskiej w Nakle nad Notecią, Rady Miejskiej w Kcyni oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w celu jego uzgodnienia - punkt ten zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu procesu uzgodnień.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, zgodnie z ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92 poz.753 ze zm.), z dniem 1 sierpnia 2009 r. przejął kompetencje w zakresie obszarów chronionego krajobrazu. Jak wynika z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, 2244, 2340), obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy powołano Uchwałą nr XX/92/83 Wojewódzkiej Rady Narodowej we Włocławku z dnia 15 czerwca 1983 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Obecnie obowiązuje uchwała Nr X/244/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego, poz. 2556 i z 2018 r. poz. 2960).

Troszcząc się o zrównoważony rozwój całego województwa, w tym także na obszarach chronionego krajobrazu oraz mając też na względzie potrzeby zgłaszane przez podmioty gospodarcze, samorządy gminne i mieszkańców opracowano dla przedmiotowego obszaru chronionego krajobrazu dokumentację w zakresie oceny zachowania i wartości krajobrazów wyróżnionych z elementami audytu krajobrazowego. Wykonane prace polegały m. in. na doprecyzowaniu granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy w taki sposób aby nawiązywała ona do działek ewidencyjnych oraz rzeźby i pokrycia terenu lub innych elementów charakterystycznych w terenie. W południowej części powiększono teren OChK

o cenne pod względem przyrodniczym tereny leśne położone na zachód od miejscowości Urszulewo w gminie Skrwilno oraz wody Jeziora Urszulewskiego - tak aby granica OChK była tożsama z granicą województwa. Korekty granicy dokonano również we wschodniej części, włączając do OChK cenne przyrodniczo tereny położone na zachód od miejscowości Toki w gminie Skrwilno.

Należy podkreślić, iż na obszarach chronionego krajobrazu, powinny obowiązywać ograniczenia właściwe dla danego parku lub obszaru, czy też dla ich części, wybrane spośród zakazów, o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, a wynikające z potrzeby właściwej ich ochrony. Przy wprowadzaniu przedmiotowych zakazów należy się kierować konstytucyjną zasadą proporcjonalności, zawartą w art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), stanowiącą, iż ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Zasada proporcjonalności nakazuje organom władzy publicznej użycie jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu. Cel ten natomiast ma służyć społeczeństwu oraz powinien być osiągnięty zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój, zgodnie z art. 3 pkt 50 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, z późn. zm.), to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Powyższa zasada stosowana w odniesieniu do stanowienia zakazów, jakie mają obowiązywać w obszarach chronionego krajobrazu wymaga, aby ograniczenia miały swoje merytoryczne umocowanie i wynikały z rzeczywistej potrzeby ochrony danego obszaru lub jego części.

Kierując się ww. konstytucyjną zasadą proporcjonalności oraz zasadą zrównoważonego rozwoju, w niniejszej uchwale nie zastosowano zapisu dotyczącego obowiązywania bezwzględnego zakazu jakim jest: zakaz wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu. Uznano, iż wprowadzenie tego zakazu nie jest konieczne dla zachowania ochrony ekosystemów OChK Źródła Skrwy, w tym: zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk.

Ponadto nie zastosowano obowiązywania bezwzględnego zakazu jakim jest: zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego, gdyż na terytorium Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy nie występują tereny położone w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Kierując się wnioskami wynikającymi z przeprowadzonej oceny przyrodniczej, a także analizy gminnych dokumentów planistycznych, wprowadzono odstępstwa od następujących zakazów: „likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych”; „budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:

- a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,

b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne

- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.”

Zgodnie z treścią rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080), dane określające obszar chronionego krajobrazu, winny być sporządzone zgodnie z wytycznymi przyjętymi w rozporządzeniu, tj. określeniem jego powierzchni i opisem jego wartości przyrodniczej oraz modelem pojęciowym danych przestrzennych, określającym strukturę oraz dokładność bazy geometrycznej tej formy ochrony przyrody. Zatem wykonanie opracowania wiązało się z koniecznością uszczegółowienia (doprecyzowania) przebiegu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy.

W wyniku przeprowadzenia weryfikacji przebiegu granic na obszarze niniejszej formy ochrony przyrody jej obszar uległ zwiększeniu z 3521,28 ha do 3951,52 ha. Zwiększenie powierzchni wynika również z doprecyzowania przebiegu granicy w szczególności do granic działek ewidencyjnych, w oparciu o aktualne granice gmin (Państwowy Rejestr Granic PRG).

Konieczność opracowania przedmiotowego wykazu współrzędnych punktów załamania granic według określonej metodyki wynika z treści rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz.U. poz. 1080).

Dane dotyczące powierzchni Obszaru wyrażone są w hektarach z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, zgodnie z treścią rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2017 (Dz. U. poz. 837, ze zm.).

W niniejszej uchwale dokonano także uaktualnienia opisu tekstowego przebiegu granic Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy, doprecyzowując ich przebieg i szczegółowość w porównaniu do opisu zawartego w uchwale Nr X/244/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego, poz. 2556).

Mając na uwadze powyższe wskazane jest podjęcie nowej uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy. Przyjęcie tej uchwały w dalszym ciągu umożliwi skuteczne kształtowanie polityki ekologicznej i racjonalne zarządzanie zasobami przyrodniczymi, w kontekście m.in. ustaleń dotyczących czynnej ochrony ekosystemów, katalogu obowiązujących zakazów oraz odstępstw od tych zakazów, obowiązujących na terenie obszaru chronionego krajobrazu. Przyjęty w niniejszej uchwale zmieniony katalog zakazów nie narusza właściwej ochrony wyróżniających się krajobrazów o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych, jak również kształtowania i ochrony krajobrazów priorytetowych.

5. Ocena skutków regulacji:

Podjęcie uchwały w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy pozwoli dostosować system obowiązujących zakazów do lokalnych potrzeb i uwarunkowań na jego

obszarze, zapewniając jednocześnie utrzymanie właściwego stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego oraz właściwej ochrony krajobrazu, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ponadto uchwała ta pozwoli spełnić istotne wymogi formalne określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie centralnego rejestru form ochrony przyrody (Dz. U. poz. 1080).

Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, traci moc uchwała Nr X/244/15 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Źródła Skrwy (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego, poz. 2556).